

Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych

Szacunkowe skutki finansowe podwyższenia do wysokości emerytury najniższej emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci oraz wypłat rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego w wysokości emerytury najniższej dla kobiet w wieku 60 i więcej lat, które urodziły co najmniej czworo dzieci oraz nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS

Proponowane zmiany

Notatka zawiera:

- szacunkowe skutki finansowe podwyższenia emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłacanych poniżej kwoty najniższej emerytury (obecnie 1 029,80 zł) do wysokości najniższej emerytury dla kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci,
- szacunkowe skutki finansowe wypłaty rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego w wysokości emerytury najniższej dla kobiet w wieku 60 i więcej lat, które urodziły co najmniej czworo dzieci oraz nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS.

Ważne

Zgodnie z informacjami otrzymanymi z Głównego Urzędu Statystycznego, GUS nie dysponuje bieżącymi danymi o liczbie kobiet, które kiedykolwiek urodziły czworo lub więcej dzieci (bez względu na obecny wiek dziecka). W związku z powyższym liczba kobiet, które urodziły czworo lub więcej dzieci została oszacowana. **Dlatego poniższy szacunek należy traktować z pewną dozą niepewności.**

Założenia

1. Szacunkowe skutki finansowe podwyższenia emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłacanych poniżej kwoty najniższej emerytury do wysokości najniższej emerytury dla kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci, obliczono przy wykorzystaniu danych indywidualnych o kobietach, które w grudniu 2017 r. pobierały emeryturę wypłacaną z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości poniżej kwoty najniższej emerytury.
2. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego:

- o liczbie kobiet według wieku i według liczby żywo urodzonych dzieci (dane z Narodowego Spisu Powszechnego 2002),
- o liczbie żywych urodzeń czwartych dzieci według wieku matki w latach 2003-2016,
- o populacji kobiet według wieku w latach 2003-2016

oszacowano udział kobiet, które urodziły czworo lub więcej dzieci w zależności od roku urodzenia matki.

3. Przyjęto, że w 2017 r. liczba urodzeń czwartych dzieci była taka sama jak w 2016 r.
4. Przyjęto, że udział kobiet, które urodziły czworo lub więcej dzieci w grupie kobiet, które pobierają emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poniżej najniższej emerytury jest taki sam – w obrębie danego roku urodzenia – jak w ogóle populacji kobiet.
5. W szacunkach wykorzystano dane o liczbie kobiet według wieku na koniec 2017 r.
6. W szacunkach wykorzystano dane o liczbie kobiet według wieku pobierających emerytury i renty wypłacane przez ZUS i KRUS w grudniu 2017 r.
7. Przyjęto, że wśród kobiet w wieku 60 i więcej lat, które nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS udział kobiet, które urodziły czworo lub więcej dzieci jest taki sam – w obrębie danego roku urodzenia – jak w ogóle populacji kobiet.
8. W szacunkach uwzględniono waloryzację świadczeń od 1 marca 2018 r.

Wyniki

Przy powyższych założeniach oszacowano, że w grudniu 2017 r. liczba kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci wyniosła 1 378 tys., w tym:

- kobiety w wieku 60 i więcej lat 820 tys.,
- kobiety w wieku 60 i więcej lat, które nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS 65 tys.,
- kobiety, które pobierają emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie niższej od najniższej emerytury 20,8 tys.

Przy powyższych założeniach oszacowano, że 12-miesięczny koszt podwyższenia emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do kwoty emerytury najniższej – dla kobiet, które w grudniu 2017 r. pobierały emerytury w kwocie niższej od najniższej emerytury i które urodziły czworo i więcej dzieci – w warunkach po waloryzacji od 1 marca 2018 r. wyniesie około 66,8 mln zł.

Szacunkowy 12-miesięczny koszt wypłat rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego w wysokości emerytury najniższej – dla kobiet w wieku 60 i więcej lat, które w grudniu 2017 r. nie pobierały emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS, które urodziły czworo i więcej dzieci – w warunkach po waloryzacji od 1 marca 2018 r. wyniesie 808,2 mln zł.

Łączny szacunkowy 12-miesięczny koszt proponowanych zmian w warunkach po waloryzacji od 1 marca 2018 r. wyniesie 875,0 mln zł.

Zastrzeżenia

- Skutki finansowe podwyższenia emerytur do kwoty emerytury najniższej oraz wypłat emerytur najniższych dla kobiet, które nie pobierają emerytur i rent oraz które urodziły czworo lub więcej dzieci zależeć będą od ostatecznie przyjętych rozwiązań.
- Przedstawione skutki finansowe zależą od przyjętych założeń. Skutki te mogą być wyższe, gdyby w rzeczywistości udział kobiet – które urodziły co najmniej czworo dzieci w grupie kobiet, które nie pobierają emerytur i rent z ZUS i KRUS albo w grupie kobiet, które pobierają emerytury z FUS w kwocie niższej niż najniższa emerytura – był wyższy niż w całej populacji kobiet. Z drugiej strony część kobiet w wieku 60 i więcej lat, które w grudniu 2017 r. nie pobierały świadczeń, może rozpocząć pobieranie świadczenia po grudniu 2017 r. Wówczas liczba kobiet, które nie będą pobierać emerytur i rent oraz urodziły co najmniej czworo dzieci, byłaby mniejsza. Wypłacanie emerytur w kwocie najniższej emerytury dla każdego tysiąca kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci i nie pobierają żadnego świadczenia, oznacza wydatki 12,4 mln zł w skali 12 miesięcy w warunkach po waloryzacji od 1 marca 2018 r.
- Skutki finansowe proponowanych zmian w przyszłości zależeć będą od liczby przyznawanych emerytur poniżej najniższej emerytury, liczby kobiet, które zdecydują się na urodzenie czterech lub więcej dzieci, a także od – trudnych do przewidzenia – zachowań indywidualnych osób (także zachowań związanych z proponowanymi zmianami).
- Przyjmując, że udział kobiet, które urodziły czworo lub więcej dzieci w liczbie kobiet, które nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS byłby o 10% większy niż w ogóle populacji kobiet to przedstawiony powyżej skutek finansowy (w skali 12 miesięcy po waloryzacji od 1 marca 2018 r.) byłby większy o 80,8 mln zł.

Szacunek na kolejne lata

1. W szacunku przyjęto założenia makroekonomiczne Ministerstwa Finansów z „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja maj 2018 r.” (przyjęto, że średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów będzie o 0,3 p.p. większy od średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem):

Rok	Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	Wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia
2018	102,30%	102,60%	103,30%
2019	102,30%	102,60%	103,30%
2020	102,50%	102,80%	102,90%
2021	102,50%	102,80%	102,90%
2022	102,50%	102,80%	102,90%
2023	102,50%	102,80%	103,10%
2024	102,50%	102,80%	103,10%
2025	102,50%	102,80%	103,10%
2026	102,50%	102,80%	103,10%
2027	102,50%	102,80%	103,10%
2028	102,50%	102,80%	103,10%
2029	102,50%	102,80%	103,00%

2. W szacunku wykorzystano prognozę demograficzną Eurostatu EUROPOP 2013.
3. W przyszłości przyjęto stały odsetek liczby urodzeń czwartych dzieci w danym roku kalendarzowym w populacji kobiet (poziom z 2016 r.).
4. Przyjęto stały dla danego wieku udział kobiet, które nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS w ogóle populacji kobiet – udział z grudnia 2017 r.
5. Na podstawie danych o nowo przyznanych emeryturach według nowych zasad z okresu styczeń-maj 2018 r. uwzględniono przyrost emerytur wypłacanych kobietom w wysokości niższej od najniższej emerytury.
6. Uwzględniono waloryzację emerytur wypłacanych w kwocie niższej od najniższej emerytury oraz waloryzację emerytury najniższej.
7. Uwzględniono zmiany w czasie szacunkowego udziału kobiet w danym wieku, które w ciągu całego swojego życia urodziły czworo lub więcej dzieci.
8. Przyjęto, że rodzicielskie świadczenie uzupełniające wypłacane będzie w wysokości najniższej emerytury.
9. Przyjęto, że proponowane zmiany wejdą w życie od 1 stycznia 2019 r.

Przy powyższych założeniach oszacowano:

- koszt podwyższenia emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do kwoty emerytury najniższej – dla kobiet, które pobierają emerytury w kwocie niższej od najniższej emerytury i które urodziły czworo i więcej dzieci:

Rok	Szacunkowe zwiększenie wydatków na emerytury z FUS z tytułu podwyższenia emerytur do kwoty emerytury najniższej dla kobiet, które urodziły co najmniej 4 dzieci	
	w kwotach nominalnych	w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2017 r.
	<i>w mln zł</i>	
2019	107,6	102,8
2020	136,1	126,9
2021	165,2	150,3
2022	195,2	173,2
2023	225,9	195,5
2024	256,7	216,8
2025	287,6	237,0
2026	318,6	256,1
2027	349,7	274,3
2028	380,5	291,1
2029	410,6	306,5

- koszt wypłat rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego w wysokości emerytury najniższej – dla kobiet w wieku 60 i więcej lat, które nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS, które urodziły czworo i więcej dzieci:

Rok	Szacunkowe wydatki na rodzicielskie świadczenie uzupełniające dla kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci i nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS	
	w kwotach nominalnych	w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2017 r.
	<i>w mln zł</i>	
2019	827,8	791,0
2020	847,9	790,5
2021	863,6	785,5
2022	886,0	786,1
2023	904,4	782,9
2024	913,6	771,6
2025	925,3	762,4
2026	937,6	753,7
2027	949,1	744,3
2028	954,8	730,6
2029	956,4	713,9

Łączny koszt proponowanych zmian:

Rok	Szacunkowe wydatki na rodzicielskie świadczenie uzupełniające dla kobiet, które urodziły co najmniej czworo dzieci i nie pobierają emerytur i rent wypłacanych przez ZUS i KRUS oraz szacunkowe zwiększenie wydatków na emerytury z FUS z tytułu podwyższenia emerytur do kwoty emerytury najniższej dla kobiet, które urodziły co najmniej 4 dzieci	
	w kwotach nominalnych	w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2017 r.
	<i>w mln zł</i>	
2019	935,4	893,8
2020	984,0	917,3
2021	1 028,8	935,7
2022	1 081,2	959,4
2023	1 130,3	978,4
2024	1 170,4	988,4
2025	1 213,0	999,4
2026	1 256,2	1 009,8
2027	1 298,8	1 018,6
2028	1 335,3	1 021,7
2029	1 367,0	1 020,4